

Miljøstiftelsen ZEROs innspill til ny regjeringsplattform

Oppdatert: 15. september 2009

Miljøstiftelsen ZERO sender med dette sine innspill til partienes forberedelser til ny regjeringsplattform.

For mer informasjon, kontakt:

Om transport: Gøril Andreassen (99 56 26 69), goril@zero.no

Om offshore/punktkilder på land: Audun Rødningby (92 01 46 22). audun@zero.no

Andre temaer: Unni Berge (944 88 543), unni@zero.no

OFFSHORE:

På grunn av klimaendringene kan ikke verdens behov for energi lenger dekkes opp ved hjelp av fossile kilder dersom ikke CO₂-utslippet fanges og deponeres. Når petroleumen som produseres offshore tas i bruk, gir dette store CO₂-utslipp. Norge eksporterer hvert år petroleum som ved bruk gir ti ganger så store utslipp som utslippene fra selve petroleumsproduksjonen i Norge. Derfor har Norge et produsentansvar for å fjerne CO₂-en fra petroleumen.

Tiltak i fireårsperioden:

- Sette i gang prosjekter som vil redusere utslippene fra eksisterende oljeinstallasjoner med minst 3 millioner tonn CO₂ innen 2020 gjennom elektrifisering.
- Pålegge elektrifisering av alle nye offshoreinstallasjoner og alle store ombygginger, som for eksempel Ekofisk.
- Påby CO₂-rensing av energianlegget på Snøhvit.

PUNKTKILDER PÅ LAND:

Regjeringens langsiktige målsetning er et samfunn der all kraft er basert på fornybare energikilder, men vi ser allikevel på CO₂-fangst og -lagring (CCS) som et helt nødvendig tiltak for å klare å redusere klimagassutslippene tilstrekkelig raskt og mye.

Å etablere flere fullskala anlegg for fangst, transport og deponering av CO₂ vil gi teknologiutvikling som øker mulighetene for at teknologien tas i bruk flest mulig andre steder i verden.

Tiltak i fireårsperioden:

- CO₂-renseanlegget på Mongstad skal i tillegg til å rense utslippene fra gasskraftverket, også rense utslippene fra raffineriet. Investeringsbeslutningen om renseanlegget skal tas senest 2011, og innen 2014 skal raffineriet inkluderes i prosjektet.

- Utvikle en plan for infrastruktur for CO₂-transport i rør som inkluderer Grenland, Kårstø, Mongstad, Midt-Norge og Snøhvit.
- Fatte en investeringsbeslutning for rensing av gasskraftverket på Kårstø og elektrifisering av gassbehandlingsterminalen på Kårstø senest i 2010. Følge opp anbefalingen fra Gassco om å få eierne til å komme fram til avtaler som raskest mulig fjerner utslippene på Kårstøterminalen. Umiddelbart starte med steg 1 og 2 fra Gassco-rapporten som reduserer utslippene på Kårstøterminalen med 400.000 tonn CO₂.
- Ikke gi tillatelse til gass- eller kullkraftverk uten CO₂-rensing fra første produksjonsdag.
- Ikke ta i bruk mobile gasskraftverk, men sikre fornybar energi som reservekraft.

FORNYBAR ENERGI:

Norge har fantastiske fornybare energiresurser som skal brukes til å fase ut fossil energi.

Tiltak i fireårsperioden:

- I implementeringen av EUs fornybardirektiv skal Norge påta seg en ambisiøs målsetning for slik å øke Europas totale fornybarandel.
- Øke satsingen på forskning på fornybar energi gjennom økte bevilgninger til forskningsprogrammer og til bedring av forskningsinfrastrukturen for institusjoner som prioriterer fornybar energiforskning.
- Hensynet til behovet for klimavennlig energi – samt ivaretagelse av naturmangfoldet – skal veie tyngst når offentlige instanser vurderer hvor og på hvilken måte fornybar energi skal produseres.

Fornybar elektrisitet

Norge har Europas beste vindkraftressurser, men har likevel bygd ut lite vindkraft. I stortingsperioden 2009-2013 skal vindkraftutbygging på land få et løft og et støtteregime for storskala offshore vindkraftutbygging skal på plass.

Tiltak i fireårsperioden:

- Et svensk-norsk grønt sertifikatmarked skal etableres. Fram til dette er på plass, skal Enova i overgangsperioden gi investeringsstøtte til vindkraft og biokraft som sikrer en utbyggingstakt for fornybar elektrisitet på nivå med Sverige.
- Utbygging av nettkapasitet til områder med behov for fornybar elektrisitet-utbygging og til områder med gode fornybare energiresurser skal sikres. Dette er spesielt viktig for å utnytte de enorme vindressursene i Nord-Norge

- I denne stortingsperioden bør offshore vindkraft støttes fra Enova, som må få økte bevilgninger til programmet for fornybar marin energiproduksjon. Videre bør et framtidig støtteordningsregime for storskala offshoreutbygging utredes og vedtas.
- Sette av ekstra midler til Enova i Statsbudsjettet for 2010 til en egen støtteordning til biokraftproduksjon. Ordningen må gjøres kjent som overgangsordning frem til grønne sertifikater er på plass.

Fornybar varme

Oppvarmingssektoren er en av de sektorene der det finnes flest fornybare alternativer for å erstatte bruk av fossil energi. Bruk av bioenergi som ved, biofyringsolje, pellets og flis i lokal- og fjernvarmeanlegg er viktig for å få til en fornybar oppvarmingssektor. I tillegg er avfall, biogass fra husdyrgjødsel og energi fra ulike jordbruksvekster gode kilder til miljøvennlig oppvarming. Andre gode løsninger er fjernvarme, varmepumper, solvarmeløsninger og energisparende tiltak. Regjeringens mål bør derfor være å fase ut fossil oppvarming i løpet av stortingsperioden.

Tiltak i fireårsperioden:

- Energifondet til Enova skal opprettholdes på dagens nivå selv om et grønt sertifikatmarked for el innføres. Avkastningen fra fondet skal brukes til styrket satsing på varme og energieffektivisering. I tillegg bør fondet tilføres ekstra midler for å satse på offshore vindkraft.
- For å styrke konkurransekraften til fornybar energi skal CO₂ -avgiften på fossil olje og gass til oppvarmingsformål økes. Innen utgangen av stortingsperioden skal avgiftene opp mot svensk nivå.
- Det skal lages en ufasingsplan for all fossil oppvarming i offentlige bygg. Dette skal blant annet gjøres gjennom å stille krav i tildelingsbrev til offentlige institusjoner. Videre skal det settes miljøkrav i den etablerte Husbankens ordning for investering i skolebygg og svømmeanlegg.
- Fossil energi i fjernvarme skal fases ut gjennom å stille krav i konsesjonsprosesser og gjennom teknologikrav til eksisterende virksomhet.
- Bruk av naturgass subsidieres direkte gjennom program som Enova har fått i oppdrag å håndtere. Dette er subsidiering av forurensing og gjør gass til konkurrent med bioenergi. Denne støtten må derfor kuttes.

TRANSPORT:

Norge skal være foregangsland i å ta i bruk klimanøytrale drivstoff og nullutslippsbiler.

Teknologi for nullutslippskjøretøy er tilgjengelig, men batterier og hydrogenkjøretøy er dyrere enn konvensjonell fossilbasert teknologi. Ny teknologi må tas i bruk for å forbedre teknologien og redusere prisen. Regjeringen vil stille krav til

bilprodusentene, bruke avgiftssystemet for å fremme klimanøytral kjøretøyteknologi og ta i bruk klimavennlig teknologi i offentlig kjøretøypark.

Norges høye engangsavgift på biler gjør det mulig for oss å være et tidligmarked for nullutslippskjøretøy. Derfor er det viktig at fossilbiler ikke gjøres billigere og at nullutslippsbiler beholder sine fordeler.

Biodrivstoff produsert på en bærekraftig måte er en viktig del av klimaløsningen og et tiltak som kan implementeres raskt. Derfor skal regjeringen stille bærekraftskrav til biodrivstoffet og øke bruken av biodrivstoff. Norge har dessuten et stort potensial for produksjon av biodrivstoff basert på trevirke, og Regjeringen vil etablere en støtteordning for fullskala produksjon av andregenerasjons biodrivstoff slik at potensialet kan realiseres.

Tiltak i fireårsperioden:

- Øke bruken av klimanøytrale drivstoff som hydrogen, biodrivstoff og batterier i ferger og andre norske skip.
- Gjøre Transnova til statsforetak. Transnova skal være statens redskap for satsing på å bytte ut fossile drivstoff med klimanøytrale drivstoff. Det skal gi tilskudd til infrastruktur for klimanøytrale drivstoff (hydrogenstasjoner og ladestasjoner), produksjon av klimavennlige drivstoff (biodrivstoff og hydrogen) og kjøretøy som går på klimavennlige drivstoff. Bevilgningene til Transnova skal økes til samme nivå som for Enova.
- Lage en støtteordning, administrert av Transnova, for ombygging av bensinbiler til å kunne kjøre på etanol.
- Ha som målsetning at alle offentlige kjøretøy går på klimanøytrale drivstoff (hydrogen, batterier, biodrivstoff) innen utgangen av stortingsperioden.
- Påby at nye biler solgt fra 2015 skal være drivstoff-fleksible, altså kunne gå på minst ett klimanøytralt drivstoff.
- Implementere EUs krav til bærekraftige biodrivstoff.
- Innføre avgift på fossilgass (naturgass og propan) i transportsektoren.
- Redusere engangsavgiften for flexifuelbiler og ladbare hybrider.
- Endre momsregelverket slik at elbiler kommer i samme klasse som varebiler når det gjelder moms på leasing.
- Nullutslippsbiler skal beholde sine fordeler.
- Etablere en støtteordning for fullskala anlegg for produksjon av andregenerasjons biodrivstoff

INDUSTRI:

Konverteringen fra fossil energi til fornybar varme i industrien skal økes ved å framforhandle en avtale med industrien om forpliktende reduksjoner. Dersom en slik avtale ikke lar seg framforhandle, skal man sikre overgang til fornybar energi gjennom teknologikrav med hjemmel i forurensingsloven og ved å øke avgiftsnivået på fossil energi.

LANDBRUK:

Norsk jordbruk skal gjøre maksimale kutt av klimagasser på områder der dette er teknisk mulig uten å redusere produktiviteten. I tillegg skal jordbruket bidra til å erstatte fossil energi med bioenergi.

Tiltak i fireårsperioden:

- Øke satsingen på biogass gjennom å bedre dagens støtteordninger. Norsk forskning skal være ledende internasjonalt på å utvikle løsninger og teknologi til å kutte utslippene fra jordbruk utover det som i dag er mulig.
- Det skal bygges kompetanse og gjennomføres kontrolltiltak for å følge opp jordbrukets gjødselsplaner med sikte på å redusere utslipp av lystgass fra norsk jordbruksproduksjon.
- Omsetningspåbudet for biodrivstoff skal også omfatte avgiftsfri diesel.
- Norsk veksthusnæring skal bli ledende på fornybar energi og energieffektivisering. Innen 2015 skal næringen ha faset ut fossil energi. Dette skal oppnås gjennom forhandlinger i jordbruksavtalen, bedre og rettighetsbaserte støtteordninger samt økt avgift på fossil energi.

KLIMAFORVALTNING:

Tiltak i fireårsperioden:

- Det skal gjennomføres en klimareform for å gjøre statsforvaltningen bedre i stand til å møte klimautfordringen.
- Kompetansen og kapasiteten på klima i Miljøverndepartementet og Statens forurensingstilsyn skal styrkes, blant annet gjennom økt bemanning.
- Kompetansen og kapasiteten på tiltak og virkemidler som reduserer klimagassutslipp skal styrkes i sektordepartementene, blant annen gjennom å opprette egne klimaavdelinger og sørge for økt bemanning til disse områdene.